

Uttalelse til forslag landsverneplan

Det vises til høringsbrev datert 23. februar 2010 med høringsutkast til Landsverneplan for Universitetet i Tromsø (UiT)

Kommentarer:

UiT legger i sin bygningsforvaltning stor vekt på å opprettholde og videreutvikle arkitektoniske verdier. I dette inngår ivaretagelse og vern av byggverk som på bakgrunn av sin forhistorie og fysiske utforming er viktige for universitetets identitet og for dets attraktivitet som studie- og forskningsmiljø. UiT er derfor positiv til Landsverneplanens formål og hensikt, og er med noen mindre unntak enig i det utvalg av bygninger som er foreslått vernet.

UiT vil med utgangspunkt i det styrings- og forvaltningsregime som framgår av kgl. res. "Forvaltning av statens kulturhistoriske eiendommer", av egne målsettinger, egen kompetanse og kapasitet kunne forvalte den verneverdige bebyggelsen på en forsvarlig måte. Vi har likevel følgende kommentarer:

Det ligger i sakens natur at høyere utdanningsinstitusjoner ut fra sin primæroppgave alltid må være i front når det gjelder å formidle og søke ny kunnskap. Dette medfører behov for stadige endringer i forsknings og utdanningsmetoder, i utforming og tilpasning av bygninger, lokaler, tekniske anlegg og utstyr. Det vil derfor være av stor betydning at det i styringsdialogen mellom sektormyndighet og den enkelte forvalter gis rom for en balansering av utviklingshensyn på den ene siden og bevaringshensyn på den andre. I en del tilfeller vil de to hensynene være sammenfallende og således bidra til å styrke institusjonens profil. I andre tilfeller vil de to hensynene måtte veies opp mot hverandre og tilpasninger foretas for å oppnå hensiktsmessige løsninger. Det forutsettes derfor at det i styringsdokumenter og retningslinjer inntas formuleringer om dette, da med særlig vekt på utviklingshensyn som kan føre til bygningsmessige endringer.

UiT er inneforstått med de forvaltningsmessige konsekvensene av verneklasse 1 (fredning).

Verneklasse 2 (bevaring) er et selvpålagt sektorinternt vern, basert på overordnede føringer gitt av sektormyndighet, her Kunnskapsdepartementet. Vernet er ikke juridisk bindende. Bevaringshensynet skal ivaretas av eiendomsbesitter (den lokale eiendomsforvalter) på bakgrunn av egen eller ekstern kulturminnekompetanse. UiT er enig i dette forvaltningsprinsippet og er opptatt av at det blir gjennomført i praksis.

Fredningen av Nordlysobservatoriets eldste bygninger Observasjonshuset, Absolutthuset og Variometerhuset vil av forskjellige grunner legge begrensninger på alternativ utnyttelse av eiendommen. Nordlysobservatoriet ligger utenfor hovedcampus og benyttes i dag av Tromsø geofysiske observatorium og av Institutt for fysikk og teknologi. Universitetet har i lengre tid arbeidet for å samlokalisere alle realfagene og er for tiden i en prosess for etablering av nytt bygg på campus Breivika, jfr. Teknologibygget. Samlokaliseringen vil være av stor betydning for videreutviklingen av realfagmiljøet.

De fredede bygningene representerer en mindre del av bygningsmassen og er av en slik art at de, med unntak av Observasjonshuset, neppe vil ha noen verdi for andre brukere. UiT er inneforstått med Nordlysobservatoriets betydning nasjonalt, internasjonal og i forhold til etablering av Universitetet i Tromsø, men fredningen vil kunne forhindre videre utbygging og redusere eiendommens markedsverdi. Problemstillingen vil kunne gjelde også i andre sammenhenger.

Av de objekter som er foreslått vernet på campus er Universitetsbiblioteket og labyrinten etter vårt skjønn de viktigste. Disse bør gis en større plass i framstillingen, både mht tekst og bilder.

Det samiske representasjonsbygget Ardna er foreslått bevart fordi det *"er et tydelig uttrykk for UIT's rolle når det gjelder samisk utdanning og forskning"*. Bevaringen gjelder kun eksteriøret, men bygningens interiør og omgivelser inngår i det estetiske helhetsbilde og bør bevares på linje med eksteriøret.

UiT er i tvil om verneverdien av hovedbygg og overnattingshytter ved Skibotn feltstasjon. Riktignok er disse bygningene av høy arkitektonisk standard, og i begrunnelsen heter det at bygningene har *"et samlet preg av enkel og god kvalitet i materialbruken"*. Dette er etter vår oppfatning ingen unik karakteristikk og representerer ingen tungtveiende kulturhistorisk begrunnelse for vernet. Bygningene bes tatt ut av verneforslaget.

Landsverneplanen tallfester overnattingshyttene ved Skibotn feltstasjonen til fem og ikke tre som er det faktiske antall.

Av hensyn til oversikten bør Landsverneplanen redigeres i henhold til nedenstående oppstilling, eventuelt endret i henhold til ovenstående kommentarer. Campus Breivika og Skibotn feltstasjon (inkl observatoriebygg) bør holdes adskilt som to forskjellige kompleks.

Verneklasse 1 - fredning iht kulturminneloven § 22 a:

Tromsø museum: fredning eksteriør/elementer i interiør

Nordlysobservatoriet:

Eldre observatoriehus, fredning eksteriør/interiør

Eldre variometerhus, fredning eksteriør/interiør

Eldre absolutthus, fredning eksteriør/interiør

Verneklasse 2 - annen type vern i kraft av landsverneplanen, eventuelt regulering iht plan- og bygningsloven § 12.6 og 12.7:

Campus Breivika:

Universitetsbiblioteket, bevaring eksteriør/interiør/utomhus (Labyrinten)

Fiskerihøgskolen, bevaring eksteriør/deler av interiør

Ardna, bevaring eksteriør

Nordlysobservatoriet:

Eldre funksjonærbolig, bevaring eksteriør

— Skibotn feltstasjon:

Hovedhus pluss tre stk. hytter, bevaring eksteriør

Observasjonshus, bevaring eksteriør

UiT imøteser den videre dialogen med de involverte parter i prosjektet.

Vennlig hilsen

for Lasse Lønnum
universitetsdirektør

for Kathrine Julin Pettersen
Bygg og eiendomsdirektør